

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА**

**ПРОГРАМА
ДЛЯ СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ДО АСПРАНТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

Київ - 2022

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ЯК ФЕНОМЕН

Тема 1. Соціальна робота як практична наука, діяльність і навчальна дисципліна

Сутність поняття "соціальна робота". Особливості впровадження поняття "соціальна робота" в соціально-гуманітарний понятійний простір. Поняття "соціальна робота" як відображення потреб практичної соціальної роботи. Варіативність поняття "соціальна робота" як практична діяльність; як наука; як навчальна дисципліна.

Порівняльний аналіз основних підходів до визначення сенсу та змісту соціальної роботи як професійної практичної діяльності. Взаємозумовленість і взаємозв'язок поняття "соціальна робота" та понять "соціальне", "соціалізація" та "соціальна справедливість". Сутність характеристики соціальної роботи як професійної діяльності.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 9, 11, 20.

Допоміжні: 4, 14, 16.

Тема 2. Характеристика соціальної роботи як професійної діяльності

Роль географічних, соціально-економічних, політичних умов у формуванні національних особливостей науки "соціальна робота".

Благодійність як моральне і духовне підґрунтя, передумова виникнення теоретичних основ соціальної роботи. Релігійні засади виникнення: соціальної роботи в Україні. Суспільна опіка в Київській Русі, форми та традиції. Елементи державної громадської опіки та їх відображення в нормативних формах свідомості. Роль громади в наданні соціальної підтримки на селі та відтворення громадських підходів у теоретичному осмисленні сутності соціальної роботи. Традиції товариства Червоного Хреста в Україні.

Традиції соціального захисту громадян в Українській РСР, їх вплив на становлення науки "соціальна робота".

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 10, 13, 22.

Допоміжні: 7, 16.

Тема 3 Розвиток вітчизняних та зарубіжних теорій соціальної роботи

Становлення наукових підходів до соціальної роботи в незалежній Україні. Діалектика взаємодії тенденцій сучасної світової науки "соціальна робота" з особливостями її становлення та розвитку в Україні.

Філософія допомоги як базова, концептуальна ідея в становленні вітчизняних теорій соціальної роботи. Ідеї християнства, державності, права, моралі і норм суспільного життя як системоутворюючі в становленні вітчизняних теорій соціальної роботи.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 23, 27, 29.

Допоміжні: 2, 16.

Тема 4. Вітчизняна парадигма соціальної роботи як сукупність моделей і методів допомоги

Вітчизняна парадигма соціальної роботи як сукупність моделей і теорій допомоги. Доктрина допомоги, організаційні форми, суб'єкти допомоги, об'єкти допомоги як парадигмальні характеристики.

Еволюція вітчизняної парадигми соціальної роботи. Історичні форми вітчизняної парадигми соціальної роботи та їх парадигматичні характеристики. Архаїчна, конфесійна, державна, громадсько-державна, соціетальна та професійна парадигми соціальної роботи, їх соціально-економічна та культурна зумовленість.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 4, 7, 11.

Допоміжні: 4,7.

Модуль 2

СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ЯК НАУКИ В УКРАЇНІ

Тема 1. Загальна характеристика підходів до підбору соціального працівника як головного суб'єкта

Виникнення та становлення соціальної роботи як науки. Соціальна робота як система наукових знань: дослідницький, діагностичний і продуктивний аспекти. Фундаментальна та прикладна складові соціальної роботи як науки. Об'єкт і предмет наукових досліджень соціальної роботи. Проблемне поле наукових досліджень із соціальної роботи. Місце та роль науки "соціальна робота" серед соціально-гуманітарних наук. Закономірності та принципи теоретичної соціальної роботи. Типологізація теорій соціальної роботи як форма наукового дослідження. Загальна характеристика підходів до типологізації теорій соціальної роботи. Типологізація за критеріями історичної послідовності виникнення. Типологізація за об'єктивним критерієм: індивідуальні, групові та "ком'юніті-теорії". Типологізація за критерієм методологічної опори на теорії інших наук: медицини, філософії, психології, соціології, педагогіки.

Рекомендовані інформаційні джерела:
Основні: 10, 13, 22.
Допоміжні: 7, 16.

Тема 2. Зародження соціальної роботи як професійної діяльності
Інтегративний характер і теоретична незавершеність класифікації сучасних теорій соціальної роботи.

Гуманістична теорія соціальної роботи — допомога через самопізнання та усвідомлення клієнтом своєї значущості та впливу навколишнього світу.

Марксистська теорія соціальної роботи — орієнтація на ідею допомоги клієнтові шляхом спільних колективних дій з підвищення самосвідомості та соціальних, змін у суспільстві.

Рекомендовані інформаційні джерела:
Основні: 9,10,11,15.
Допоміжні: 15,16.

Тема 3. Професійно-статусна характеристика соціальної роботи як професійної діяльності

Орієнтація на ідею допомоги клієнту шляхом оптимізації його власних зусиль як спільна об'єднуюча основа психолого-орієнтованих теорій. Психодинамічна теорія соціальної роботи: її сутність, переваги та обмеження. Екзистенціальна теорія соціальної роботи - опора на уявлення клієнта про навколишній світ і власний соціальний статус.

Рекомендовані інформаційні джерела:
Основні: 10, 13, 22.
Допоміжні: 7, 16.

Модуль 3

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПРОБЛЕМНИМИ ГРУПАМИ КЛІЄНТІВ

Тема 1 Характеристика групи «діти» як одного із об'єктів соціальної роботи

Переорієнтація в роботі соціальних працівників під впливом теорій З.Фрейда та К.Роджерса. популяризація методики „case-work”. Зростання важливості соціально-психологічного аспекту в соціальній роботі.

Рекомендовані інформаційні джерела:
Основні: 5, 6, 8
Допоміжні: 4, 6, 7

Тема 2 Соціальна робота з людьми похилого віку. Особливості пенсійного забезпечення. Види пенсій.

Гостро постає питання дослідження не лише медичних, соціальних, але і психологічних аспектів проблеми похилого віку. На початку 80-х років ХХ століття питання старіння та довголіття стало предметом спеціального розгляду міжнародних організацій і агентств ООН. Знання особливостей сфери ціннісних орієнтацій осіб похилого віку може сприяти визначенню шляхів надання їй соціально-психологічної допомоги у подоланні стресів та фрустрацій особистості, її дезадаптації до нових соціальних умов, задоволенню її потреби у самовираженні тощо, сприятиме подальшому особистісному розвитку особи, її довголіттю.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 9,14,21,30.

Допоміжні: 14,16.

Тема 3 Соціальна робота з безробітними. Діяльність державної служби зайнятості

Державна система матеріального забезпечення й обслуговування громадян СРСР. Соціальний захист від безробіття. Право громадян на матеріальне забезпечення в старості, у випадку хвороби, повної чи часткової втрати працездатності і т.ін. Зміни парадигми соціального захисту при переході до ринкових відносин. Система соціального захисту громадян у сучасній Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 10, 13, 22.

Допоміжні: 7, 12.

Модуль 4

ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ПИТАНЬ НАДАННЯ ДОПОМОГИ СПЕЦІАЛНИМ ГРУПАМ КЛІЄНТІВ

Тема 1 Соціальна робота з ВІЛ/СНІД інфікованими

Дотримуючись певної системи цінностей, соціальна робота часто займає активну позицію у визначенні потреб клієнтів і виступає на захист змін у соціальних службах чи соціальній політиці. метою соціальної роботи є допомога людям які потрапили у складну ситуацію. Для спеціальних клієнтів існують відповідні служби, які надають допомогу, а також сприяють забезпеченню благ, які сконцентровані на зусиллях фахівців.

Наприклад така група клієнтів, як психічнохворі, потребує від соціального виключення в усіх сферах, оскільки психічного здоров'я

утруднюють доступ до соціальних служб і соціальних мереж. Такі люди мають менше можливостей бачитися з близькими. Працюючи з біженцями соціальні працівники мають дбати про подолання їх соціального виключення, сприяти соціальному включені. Соціальна робота з спеціальними групами клієнтів дозволяє включати соціальну рекламу у соціальну роботу з метою реалізації її соціологічних функцій - адапційної, культуронаслідування та соціорегуляції. З 2005 року Державна соціальна служба для сім - ї, дітей та молоді здійснювала реалізацію Програми центрів соціальних служб для сім - ї, дітей та молоді.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 22,29,31.

Допоміжні: 9,16.

Тема 2 Соціальна робота із жінками та дітьми, які зазнали насильства

Насильство є загальнопоширеною проблемою в усьому світі. В Україні майже 75% жінок потерпають від домашнього, сексуального, фізичного, психологічного насильства. Щорічно понад 12 тис. жінок в Україні гинуть через сімейні конфлікти, щорічно реєструються понад 100 тис. звернень-заяв постраждалих від сімейного насилля. Сприяти подоланню проблеми домашнього насильства через активізацію зусиль громадських та державних організацій на обласному й загальнонаціональному рівні через проведення серії заходів, спрямованих на підвищення ефективності реалізації Закону про попередження насильства в сім'ї та відповідних підзаконних актів.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 22,26,31.

Допоміжні: 3,6.

Тема 3 Особливості соціальної роботи з наркотичнозалежною молоддю

Завдання проведення соціальної роботи з спеціальними групами клієнтів здійснюються через напрямки роботи:

- реалізація державної молодіжної політики щодо соціального становлення та розвитку молоді міста;
- надання інформаційної, правової, психолого-педагогічної, медичної та інших форм соціальної допомоги дітям та молоді;
- організація та проведення різноманітних за формою і змістом заходів з метою попередження та подолання негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі;

- здійснення соціальної опіки окремих категорій дітей та молоді, зокрема, інвалідів, сиріт, молодих сімей тощо;
- вивчення і прогнозування соціальних процесів і тенденцій, які впливають на формування широких соціальних інтересів, потреб та духовних цінностей молоді;
- інтеграція у всеукраїнську та міжнародну систему соціальної роботи з молоддю.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 9,14,22,26,30.

Допоміжні: 4, 6, 7.

Модуль 5

ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ПИТАНЬ НАДАННЯ ДОПОМОГИ КРИЗОВИМ ГРУПАМ КЛІЄНТІВ

Тема 1 Теорія діагностики та прогнозування при роботі з кризовими групами населення

Кризові ситуації. Поняття кризи, суть і зміст кризового стану, внутрішні та зовнішні причини криз. Проведення діагностики, форми діагностики, форми прогнозування та попередження з кризовими групами.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 5, 6, 8

Допоміжні: 4, 6, 7.

Тема 2 Попередження та соціальна робота по протидії торгівлею людьми

Суть поняття «торгівля людьми». Розвиток міжнародної торгівлі. Жертва торгівлі. Попередження торгівлі людьми та надання соціальної допомоги жертвам.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 5, 6, 8

Допоміжні: 6, 16.

Тема 3 Соціальна робота з колишніми засудженими

З колишніми засудженими проводяться соціально-реабілітаційна робота, яка пов'язана із знайомствами з людьми. Спілкування спрямовується на визначення найбільш референтних осіб з оточення, з'ясування їх психологічних особливостей, мотивації щодо допомоги клієнту, прогнозування їх подальшої поведінки, характеру стосунків, що виникатимуть. Реабілітаційну роботу проводить Реабілітаційний центр.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 22,25,29.

Допоміжні: 1,11.

Модуль 7

Психолого-орієнтовані теорії соціальної роботи

Тема 1. Функції психології в соціальній роботі та психологічне її забезпечення. Характеристика психологічних теорій як об'єднуючої основи соціальної роботи

Теорія кризового втручання — орієнтація на виведення клієнта з кризового стану. Гуманістична теорія соціальної роботи — допомога через самопізнання та усвідомлення клієнтом своєї значущості та впливу навколишнього світу.

Апробація і оформлення результатів соціально-психологічного дослідження.

Впровадження досягнень науки і передового досвіду в практику. Формування творчої особистості соціального працівника.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 22,25,29.

Допоміжні: 1,11.

Тема 2. Соціологічні методи і техніка вивчення соціальних проблем. Формування соціального контексту допомоги та вплив системних теорій соціальної роботи на індивіда

Системна теорія соціальної роботи: виявлення та "зняття" впливу чинників оточення клієнта, інших людей і соціальних обставин.

Системно-екологічна теорія соціальної роботи — ідея допомоги клієнту в пошуках своєї "екологічної ніші" в навколишньому природно-соціальному просторі.

Соціальний контекст допомоги (соціальні детермінанти виникнення складних ситуацій; соціальні норми та патології; соціальний контроль за поведінкою індивіда як методологічна основа соціально-орієнтованих теорій).

Соціально-радикальна теорія соціальної роботи: опора на ідею допомоги клієнту в розвитку його соціальної (зокрема політичної та правової) свідомості.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 22,25,29.

Допоміжні: 1,11.

Модуль 8

Комплексно-орієнтовані теорії соціальної роботи

Тема 1. Педагогічні шляхи і засоби соціального розвитку особистості. Характеристика об'єктів соціальної роботи та вплив на них шляхом використання комплексно-орієнтованих теорій

Соціально-педагогічна теорія соціальної роботи — опора на ідею допомоги шляхом виховного впливу з боку сім'ї, школи, позашкільних закладів на процес соціалізації клієнта.

Когнітивна теорія соціальної роботи — орієнтація на ідеї допомоги клієнту шляхом навчання його стереотипним механізмам управління своїми вчинками адекватно соціальним умовам або конкретній соціальній ситуації.

Рольова теорія соціальної роботи — модель соціальної роботи, що орієнтується на охоплення проблем клієнта, пов'язаних з очікуваною поведінкою і бажаним розвитком і з урахуванням механізмів формування у нього уявлень про свою роль у житті.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 22,25,29.

Допоміжні: 1,11.

Тема 2. Критерії ефективності соціальної роботи. Основні види прогнозування

Методологічні основи адаптивно-соціалізаційної теорії соціальної роботи. Соціальна адаптація людини як процес взаємодії з навколишнім середовищем з освоєння нової соціальної ситуації. Біологічні та психологічні компоненти соціальної адаптації. Інформаційний та комунікативний механізми соціальної адаптації.

Допомога клієнту в адаптації до складної для нього (а відтак — нової) соціальної ситуації як базова ідея адаптивно-соціалізаційної теорії соціальної роботи.

Соціалізація клієнта як накопичення соціального досвіду в процесі успішної адаптації до важких життєвих ситуацій за допомогою соціальних працівників.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 18,22,33.

Допоміжні: 4, 7,16.

Основні й допоміжні інформаційні джерела

Основні:

1. Васильєв В.В. Соціальна робота на підприємстві [Текст] : навч. посіб. / Васильєв В. В. - К. : Слово, 2011. - 424 с.
2. Волонтерський рух в Україні : навч. посіб. для студ. спец. 231 "Соціальна робота" / [уклад. Л. В. Хоменко] ; Черкас. облдержадмін., Упр. освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". – Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2019. – 71 с.
3. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk706620.pdf>.
4. Гусякова Л. Г., Холостова Е. И. Основы теории социальной работы. — М.: Изд-во СТИ,1997. — 187 с.
5. Добročинність в Україні: минуле, сучасне, майбутнє. Ресурсний центр розвитку громадських організацій „Гурт”. — К., 1998. - 54 с.
6. Дублінський В. И. Социальная работа в Германии. - М-, 1996. — 94 с.
7. Історія, теорія та практика соціальної роботи в Україні / За заг.ред.С.Я.Харченко. – Л., 2004. – 320 с.
8. Євтух М. Б.Соціальна робота в зарубіжних країнах : навч. посіб. / Євтух М. Б., Носко М. О., Грищенко С. В. – 2-ге вид., допов. та перероб. - Київ : Леся, 2016. – 287 с.
9. Капська А.Й. Соціальна робота [Текст] : навч. посіб. / А. Й. Капська. - К. : Слово, 2011. - 400 с.
- 10.Карпенко О.Г. Професійне становлення соціального працівника [Текст] : навч.-метод. посібник / О. Г. Карпенко ; Державний центр соціальних служб для молоді Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді, Інститут соціальної роботи та управління Національного педагогічного ун-ту ім. М.П.Драгоманова. - К. : ДЦССМ, 2004. - 164 с.
- 11.Карпенко О.Г., Романова Н.Ф. Теорія та практика соціальної роботи. – К.: «Слово». - 560 с.
- 12.Ковальчук Т. І. Соціальна робота у сфері дозвілля : підручник / Т. І. Ковальчук ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Гуманітар.-пед. ф-т. – Київ ; Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2016. – 519 с.
- 13.Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики [Текст] : навч. посіб. / О. В. Купенко. - Суми : Сум.держ.ун-т, 2020. - 192 с.
- 14.Лозанська Г. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи [Текст] : монографія / Ганна Слезанська ; Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. - Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], 2018. - 381 с.

- 15.Лоренц У. Социальная работа в изменяющейся Европе. - - Амстердам; К.,. 1997. — 199 с.
- 16.Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. - К., Вид-во ІЗМН, 1998.
- 17.Лукашевич Н. ПІ. Социология воспитания. — К., МАУП. 1996.
- 18.Пірен М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика [Текст] : підручник / М. І. Пірен ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. —Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. — 327 с.
- 19.Попов В. Г, Холостова Е. И. Социальная политика и социальная работа: Учеб.-метод, пособие. — М.: Изд-во СТИ, 1998. — 218 с.
- 20.Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за рубежом. — Ужгород: УДУ, 2000.
- 21.Ракелі Т. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки: Пер. з англ. - К.: Основи. 1995.—С. 1-8.
- 22.Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. – К.: 2020. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/342003632_Sucasna_socialna_robota/links/5eddf6ae299bf1d20bd86768/Sucasna-socialna-robota.pdf.
- 23.Соціальна робота [Текст] / В. П. Андрущенко [та ін.] ; Ін-т вищ. освіти АПН України, Держ. центр соц. служб для молоді. - К. : [б. и.], 2001. - Кн. 1 : Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть. - 2001. - 344 с.
- 24.Соціальна робота [Текст] / В. П. Андрущенко [та ін.] ; Ін-т вищ. освіти АПН України, Держ. центр соц. служб для молоді. - К. : [б. и.], 2001. - Кн. 2 : Навчальний посібник / В. П. Андрущенко [та ін.]. - 2002. - 440 с.
- 25.Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. Полтавця. - К.: Вид. дім "КМ Асасіетіа", 2000. — 236 с.
- 26.Соціальна робота: від теорії до практики [Текст]: навч. посіб. / О. В. Купенко. - Суми : Сум.держ.ун-т, 2020. - 192 с.
- 27.Соціальна робота: реалії та виклики часу [Текст]: навч.-метод. посіб. / [уклад. С. О. Омельченко та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ДВНЗ "Донбас. держ. пед. ун-т". - Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. - 229 с.
- 28.Соціальна робота з особами з особливими потребами [Текст] : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко]; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 134 с.

29. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.; За заг. ред.: І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 256 с. – Режим доступу: https://bahmat.at.ua/zvereva_socialna_robota.pdf.
30. Соціальна робота з різними групами клієнтів [Текст] : навч. посіб. / І. В. Кулик. - Івано-Франківськ : НАІР, 2020. - 236 с.
31. Соціальна робота: технологічний аспект [Текст] : навч. посібник / А. Й. Капська [та ін.] ; ред. А. Й. Капська ; Державний центр соціальних служб для молоді Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді, Інститут соціальної роботи та управління Національного педагогічного ун-ту ім. М.П. Драгоманова. - К. : ДЦССМ, 2004. - 362 с.
32. Соціальна робота у Республіці Польща [Текст] : [навч.-метод. посіб.] / Валентина Бенера, Жанна Шевченко. - Кременець : ВЦ КОГПА, 2019. - 247 с.
33. Шапошнікова І.В. Вступ до соціальної роботи [Текст] : навч.-метод. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти "бакалавр" напряму підгот. (спец.) 6.130102 "Соціальна робота" / І. В. Шапошнікова ; Херсон. держ. ун-т, Ф-т психології, історії та соціології, Каф. соц. роботи та соц. педагогіки. - Херсон : Гельветика, 2015. - 119 с.

Допоміжні

1. Козубовська І.В. Соціальна робота в системі освіти: профілактика девіантної поведінки учнів ПТУ: [монографія] / Козубовська І. В., Товканець О. С. ; Держ. вищ. навч. закл. "Ужгород. нац. ун-т". - Ужгород : Вид-во Бреза А. Е., 2012. - 269 с.
2. Максимова Н.Ю. Соціальна робота з сім'єю: підруч. для студентів ВНЗ / Н. Ю. Максимова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 350 с.
3. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи: Пер. з англ. – К., 2000. – 456с.
4. Попова А.О. Соціальна робота з дітьми у місцевих громадах Сполучених Штатів Америки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Попова Альона Олексіївна ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. - Київ, 2019. - 20 с.
5. Социальная работа по предупреждению торговли людьми и оказанию помощи потерпевшим [Текст] : учеб.-практ. пособие / Е. Б. Левченко [и др.] ; Государственный комитет по делам семьи и молодежи, Украинский ин-т социальных исследований, Государственный центр социальных служб для молодежи, Криминологическая ассоциация Украины,

- Международный женский правозащитный центр "Ла Страда-Украина". - К. : Украинский ин-т социальных исследований, 2001. - 182 с.
6. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. І. Полтавця. — К.: КМ Академія, –2000. – 182 с.
 7. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні [Текст] : монографія / Борисова О. В. [та ін.] ; Луган. нац. аграр. ун-т. - Київ : Кондор, 2019. - 465 с.
 8. Соціальна робота з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом [Текст] : метод. посібник для проведення курсів підвищення кваліфікації / Т. Семигіна [та ін.] ; ред. Т. Семигіна ; Школа соціальної роботи ім. В.І.Полтавця Національного ун-ту "Києво-Могилянська академія", Громадська організація "Соціум-XXI". - К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2006. - 620 с.
 9. Соціальна робота з людьми з особливими потребами [Текст]: метод. рекомендації для тренера / авт.-упоряд. О. В. Безпалько [та ін.] ; ред. І. Д. Зверева. - К. : Науковий світ, 2002. - 55 с.
 10. Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі [Текст] / О. В. Беца [та ін.] ; ред. В. М. Синьов ; Державний центр соціальних служб для молоді, Державний департамент України з питань виконання покарань. - К. : [б.в.], 2003. - 220 с.
 11. Соціальна робота у сфері зайнятості населення: конспект лекцій / [уклад. Я. С. Мудрий] ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. - 175 с.
 12. Соціальна робота у сфері зайнятості населення [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Харабет В. В. та ін.] ; за ред. канд. пед. наук, доц. В. В. Харабет, канд. філос. наук, доц. А. І. Андрющенко, канд. філос. наук, проф. в. М. Ніколаєвського. - Маріуполь : Новий світ, 2012. - 568 с.
 13. Соціальна робота: В 3-х ч. — Ч. 1. Основи соціальної роботи / За ред. Т. Семигіної, І.Григи. — К.: Києво-Могилянська академія, 2004.— 224 с.
 14. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. — К.: УДЦССМ, 2002.
 15. Теорії і методи соціальної роботи: підручник //За ред.. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: «Академвидав», 2005. – 327 с.